

KO TE

KA HITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA

PONEKE, TAITE, HANUERE 11, 1906.

Panui i raro i nga tikanga o "Te Ture Kararehe, 1893."—Nama 582.

KUPU WHAKAATU KI NGA TANGATA WHAI-POAKA.

Te Tari Whakahaere i te Mahi Ahu Whenua, Poneke, Hanuere 17, 1900.

ITE MEA kua kitea kua pa te mate piwa poaka ki nga poaka o etahi wahi e tatahi ana te takoto i roto i nga motu nei, he tono tenei ki nga tangata whai poaka kia tere tonu te tuku i te kupu ki te Kai-tirotiro Kararehe o te takiwa, hei whakaatu kua pangia kua matemate rawa atu ranei etahi o nga poaka e haere ana i roto i a ratou kahui poaka. Ki te pangia he poaka e te mate ahakoa iti noa iho nei, ki te uru ranei nga poaka ki etahi atu kua pangia e te mate, kaua aua poaka e kawea ketia kia tirotirohia ra ano taua mea e te Kai-tirotiro Kararehe.

E tino tika ana kia tino patua rawatia tenei mate, he mate tino kino, tino kaha hoki te toro haere, tatemea hoki ma te mau tonu o te tupu haere o te mahi hanga pekana e mau tonu ai hoki te tupu haere o te mahi whakatete kau.

Na reira, he tono atu tenei kia tino tautokona e nga tangata whai poaka nga tikanga e panuitia nei.

Na JOHN D. RITCHIE, Tino Kai-tirotiro Kararehe.

NGA TEKIONA 25 ME 27 O "TE TURE KARAREHE, 1893."

25. Me tuku whakaatu ia tangata whai kararehe kua pangia e te mate, kararehe ranei e whaka-arohia ana kua pangia e te mate, ki te Kai-tirotiro Kararehe o te wawahanga takiwa e haere ai nga kararehe pera i roto, i nga haora e rua-tekau-ma-wha i muri tonu i te wa i kitea ai i maharatia ai ranei i pa he mate pera ki aua kararehe, a me tiaki aua kararehe pera kia kaua e uru atu ki etahi atu kararehe. Ka taea ia tangata ia tangata, e takahi ana i nga tikanga o tenei tekiona, ina ka whakataua te he ki runga ki a ia, te whiu kia utu i te whaine kia kaua e iti iho i te £5 kia kaua e hipaa ke i te £50 mo ia ra mo ia ra i tureiti ai ia ki te whakarite i te tikanga i kiia nei kia mahia e ia.

27. Ko ia tangata nana nei i whiu, i tuku ranei i tana kai-whakahaere, i tana kai-mahi ranei kia whiu, i te mea kaore i whakaactia e te Kai-tirotiro Hihi, i etahi kararehe kua pangia e te mate, ka tuku ranei kia marara haere nga kararehe mate i runga i tetahi whenua, ka whiu ranei, ka tuku kia haere noa te kararehe kua pangia e te mate i runga i tetahi huanui, ka taea kia whiu ia kia utu ia mo ia ra mo ia ra i whiu i tukua kia haere, i tukua kia marara haere nga kararehe pera, i te whaine kia kaua e hipaa ke i te £50 kia kaua e iti iho i te £2.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

Rapenga whenua kia kaua e pangia e nga tikanga o Tekiona 117 o "Te Ture Kooti Whenua Maori 1894."

PLUNKET, Kawana.

OTA A T E K A U N I H E R A .

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te tekau-ma-iwa o nga ra o Tihema, 1905.

Tu ana i reira:

KO TE RIGHT HONOURABLE R. J. SEDDON HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA I TAUARUA.

NO TEMEA i raro i nga tikanga o tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," kua meinga hei Ture, ka ahei te Kawana i runga i te Ota a tona Kaunihera ki te kape atu kia kaua e pangia e nga tikanga o te tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894" (ka huaina i raro nei ko "tauau Ture"), mo tetahi wa poto, wa roa ranei, i runga ano i nga ritenga me nga tikanga me nga here e ata whakaaturia ana i roto i taua ota, tetahi whenua, tetahi paanga, whai taketanga ranei ahakoa kei hea e takoto ana, e ekengia ana e te mana o taua tekiona; a ka ahei hoki ia ki te kape pera atu i tetahi whenua mo te taha anake ki te tangata kei a ia e riihi ana taua whenua, mo tetahi atu tangata ranei e noho whai-tikanga ana i runga i tetahi whenua kua whakapai a ia, kua utua ranei e ia he moni ki nga tangata Maori no ratou taua whenua hei riihi hei hoko ranei i taua whenua i mau atu i te mananga o taua Ture: Engari kaua te Ota a te Kaunihera, i whakaputaina i raro i nga tikanga o tenei tekiona, e whai mana kia pau ra ano nga marama e rua i muri iho i te ra i panuitia ai i roto i ta Gazette: Engari hoki ko ia tuku i mahia i whakaotia ranei i raro i nga tikanga o tenei tekiona me ata whakamana e te Kooti i raro i nga tikanga o te rima-tekau-ma-toru o nga tekiona o taua Ture:

A notemea kua puta te kupu a te Kaunihera Takiwa Whenua Maori o Waiariki, i te tekau-ma-waru o nga ra o Maehe, kotahi mano e iwa rau ma rima, i tae mai nei i te ono o nga ra o Oketopa, kotahi mano e iwa rau ma rima, whakaatu mai ki te Kawana, he mea pai kia kapea te poraka te pihi whenua ranei e mau nei nga ata whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, kia kaua e pangia e nga tikangaa o te tekiona tahi rau tekau-ma-whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," he mea kia taea ai te tuku i runga i te riihi:

Na reira, tenei His Excellency te Kawana o te Koroni o Niu Tiren, i runga i tana whakahaerenga i nga mana kua whataua nei ki runga ki a ia e tekiona wha o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," i runga hoki i te kupu tohutohu, kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua koroni, ka kape nei kia kaua ai e tau nga tikanga o tekiona tahi rau tahi tekau ma whitu o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," ki runga ki te poraka te pihi whenua ranei e mau nei te ata whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, he mea kia taea ai te tuku i runga i te riihi mo nga tau rua-tekau-ma-tahi, me te whai mana ki te riihi ano mo etahi atu tau o rua-tekau-ma-tahi: Engari ia ko te utu reti kia tonoa, me whakarite i runga i tenei tikanga, ara me kaua e hoki iho i te rima paiheneti o te wariu o te whenua i whakataua ai i raro i nga tikanga o "Te Ture Wariutanga Whenua a te Kawanatanga, 1896."

KUPU APITI.

KATOA tera poraka pihi whenua ranei koi roto i te Takiwa Whenua o Akarana e takoto ana, tona nui 1,089 nga eka 1 ruuri 18 nga paati, nui ake iti iho ranei, e mohiotia nei te ingoa ko Te Hikutawatawa Poraka, ara ko te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i te tiwhikete taitara, kei te 163 o nga wharangi o Pukapuka 52 o te Rehita, i Akarana e takoto ana.

ALEX. WILLIS,
Kai-tuhituhu o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakamana i tetahi Maori ki te Mokete Whenua i raro i nga tikanga o Tekiona 6 o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1897."

PLUNKET, Kawana.

OTA A T E K A U N I H E R A .

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te 20 o nga ra o Tihema, 1905.

Tu ana i reira:

KO TE HONOURABLE SIR J. G. WARD HEI TUMUAKI MO TE KAUNIHERA I TAUARUA.

NO TEMEA i raro i nga tikanga o te ono o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1897," i meingatia hei Ture, ka ahei te Kawana i roto i tona Kaunihera, ki te whakamana i tetahi Maori whai take ki tetahi whenua motuhake, ki te mokete i te whenua pera ki tetahi Tari Tuku Moni a te Kawanatanga, a ki te peratia me mana taua mokete, ano ehara i te Maori taua tangata tuku mokete, a kaua e pa atu nga here me nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," o tetahi atu Ture ranei e pa ana ki nga whenua Maori, ki nga whenua ranei e whai take ana nga Maori, e puritia ana ranei e nga Maori, ahakoa e rere ke ana nga tikanga o aua Ture:

A notemea ko Mary Spooner, o Raketaupuma, i roto i te Takiwa Porowinitanga o Poneke, i roto i te Koroni o Niu Tiren, te tangata nona te whenua motuhake, e mau nei te whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, a kua tonoa e ia kia whakaetia kia nama moni ia i runga i te mokete o taua whenua ra: A, i te mea i whakaputaina he tiwhikete, he mea tuhi i te ono o nga ra o Oketopa, kotahi mano e iwa rau ma rima, i raro i te ringa o William Gilbert Mair, Esquire, he Tiati nei ia no te Kooti Whenua Maori o Niu Tiren, me te hiri o taua Kooti, e whakaatu ana, he whenua ano ta taua Mary Spooner, i tua abu o te whenua e hiahiaitia ana e ia kia moketetia, e rahi ana hei oranga mona.

No, reira, tenei His Excellency te Kawana o te Koroni o Niu Tiren, i runga i tana whakahaerenga i nga mana kua whakataua nei ki runga ki a ia i runga i nga tikanga o taua Ture i whakahauatia ra, i runga hoki i te kupu tohutohu, kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Koroni, ka whakamana nei i taua Mary Spooner ki te mokete i te whenua e mau nei te whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, ki te Tari o te Kai-tiaki mo te Katoa, koinei tetahi o nga Tari Tuku Moni a te Kawanatanga i huaina ake nei.

KUPU APITI.

TERA pihi whenua katoa kei roto i te Takiwa Porowinitanga o Poneke e takoto ana, e 387 nga eka i roto, nui ake iti iho ranei, koi nei te whenua e mohiotia nei ko Raketaupuma Nama 1E Nama 2, Tekiona Nama 2A, koina te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i te ota wehewehe o te Kooti Whenua Maori, i whakaputaina i te 13 o nga ra o Hune, 1904, ki a Mary Spooner.

ALEX. WILLIS,
Kai-tuhituhu o te Kaunihera Whiriwhiri

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

3

Tukunga Mana Whakahaere ki te Kooti Whakawa Tuarua i raro i te 62 o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te tokau-ma-iwa o nga ra o Tihema, 1905.

Tu ana i reira:

Ko Te Right Honourable R. J. SEDDON HEI TUMUAKI O TE KAUNIHERA I TAUAR.

NO TEMEA i raro i nga tikanga o te ono-tekau-ma-rua o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," e meingatia ana, mehemea ka tukuna, tera ranei ka tukuna ki te Tumuaki Kai-whakawa he tono i raro i nga tikanga o te tekiona toru-tekau-ma-iwa o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," mo tetahi ota a te Kooti whakatu kai-riiwhi mo te paanga o tetahi tangata Maori, kua mate, ka ahei te Kawana ina whakaaturia ponotia e te Tumuaki Kai-whakawa i runga i nga tikanga kua takoto i roto i taua tekiona, ki te whakaputa ota a tona Kaunihera, hei whakamana i te Kooti Whakawa Tuarua ki te whakahaere i taua tono, ano he tono i tika i runga i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894": A notemea kua puta te tiwhikete a te Tumuaki Kai-whakawa i tika nei kia whakaputaina e ia i raro i nga tikanga o taua tekiona toru-tekau-ma-iwa mo runga i te tono a Ethel May Ellison, he mea whakaatu pono hoki i runga i nga tikanga e taua ana i raro i taua tekiona ono-tekau-ma-rua: A notemea kua rite era atu tikanga katoa o taua tekiona i taua tono ra:

Na, tenei nei, te Kawana o te Koroni o Niu Tiren, i runga i te whakahaerenga o nga mana e ahei ai ia te pera, i runga hoki i nga kupu tohutohu, kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Koroni te whakamana nei i taua Kooti Whakawa Tuarua ki te whakahaere i taua tono, ano he tono piira i raro i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," mo runga i te ota a te Kooti ka whakaaturia i raro iho nei, ara:

Nga ota e rua a te Kooti, he mea tuhi i te ono o nga ra o Mahe, kotahi mano e iwa rau ma rima, whakatu i a Hinemura Ellison hei kai-riiwhi mo nga taonga o Tame Rangiwahia Ellison, kua mate, i roto i Tekiona 24, Te Aro Pa, me Tekiona 22, Parehira Kare.

ALEX. WILLIS,
Kai-tuhituhi o te Kaunihera.

Tukunga Mana Whakahaere ki te Kooti Whakawa Tuarua i raro i te 62 o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te tekau-ma-iwa o nga ra o Tihema, 1905.

Tu ana i reira:

Ko Te Right Honourable R. J. SEDDON HEI TUMUAKI O TE KAUNIHERA I TAUAR.

NO TEMEA i raro i nga tikanga o te ono-tekau-ma-rua o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," e meingatia ana, mehemea ka tukuna, tera ranei ka tukuna ki te Tumuaki Kai-whakawa he tono i raro i nga tikanga o te tekiona toru-tekau-ma-iwa o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," mo tetahi ota a te Kooti whakatu kai-riiwhi mo te paanga o tetahi tangata Maori, kua mate, ka ahei te Kawana ina whakaaturia ponotia e te Tumuaki Kai-whakawa i runga i nga tikanga kua takoto i roto i taua tekiona, ki te whakaputa ota a tona Kaunihera, hei whakamana i te Kooti Whakawa Tuarua ki te whakahaere i taua tono, ano he tono i tika i runga i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894": A notemea kua puta te tiwhikete a te Tumuaki Kai-whakawa i tika nei kia whakaputaina e ia i raro i nga tikanga o taua tekiona toru-tekau-ma-iwa mo runga i te tono a Pita Maaka Tarapiko raua ko Pohoi te Tahatika, he mea whakaatu pono hoki i runga i nga tikanga e taua ana i raro i taua tekiona ono-tekau-ma-rua: A notemea kua rite era atu tikanga katoa o taua tekiona i taua tono ra:

Na, tenei nei, te Kawana o te Koroni o Niu Tiren, i runga i te whakahaerenga o nga mana e ahei ai ia te pera, i runga hoki i nga kupu tohutohu kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Koroni, te whakamana nei i taua Kooti Whakawa Tuarua ki te whakahaere i taua tono, ano he tono piira i raro i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," mo runga i te ota a te Kooti ka whakaaturia i raro iho nei, ara:

Te ota a te Kooti, he mea tuhi i te tekau-ma-wha o nga ra o Aperira, kotahi mano e iwa rau ma rima, whakatu i a Mereana Peka Mokena, Kere Raniera, Harete Raniera, me Tarapipi te Waharoa, hei kai-riiwhi mo te paanga o Maaka Tarapiko, kua mate, i roto i nga whaka-tekau o te Kamupene o Niu Tiren, i Whakatu.

ALEX. WILLIS,
Kai-tuhituhi o te Kaunihera.

Wewete Here e arai ana i te Tuku o tetahi Whenua Maori.

PLUNKET, Kawana.

NO TEMEA kua tukua mai he tono ki te Kawana e nga tangata no ratou nga whenua e mau nei te whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, he inoi na ratou kia wetekia te here e arai ana i te tuku o taua whenua i takoto i roto i nga ota o te Kooti Whenua Maori, i whakaputaina i te rua-tekau-ma-tahi o nga ra o Mahe, kotahi mano e waru rau e warutekau-ma-waru, kei nga tiwhikete whakawhiti taitara whenua e mau ana inianei, i whakaputaina nei i te tekau-ma-toro o nga ra o Akuhata, kotahi mano e waru rau e iwa-tekau-ma-ono: A notemea kua ata uiuia te tikanga o taua mea e te Kooti Whenua Maori, a kua puta te kupu a taua Kooti whakaatu mai he mea pai kia wetekia aua here:

Na reira, tenei te Kawana o te Koroni o Niu Tiren, i runga i te whakahaerenga o nga mana kua whakataua nei ki runga ki a ia e te rima-tekau-ma-rua o nga tekiona o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," i runga hoki i te kupu whakaae a taua Kooti, ka whakahau kia kii nei kua whakakorea nga here katoa i whakataua i roto i aua ota a te Kooti Whenua Maori me nga tiwhikete whakawhiti taitara whenua, arai i te tuku o aua whenua.

KUPU APITI.

TERA pihi wahi whenua katoa ranei kei roto i te Takiwa o Poneke e takoto ano, tona nui e 3 nga ruuri e 25 nga paati, nui ake iti iho ranei, e mohiotia nei ko Wawahanga 6 o Tekiona 8 o Poraka XII., i roto i te Takiwa Ruri o Belmont, koina te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i te Tiwhikete Whakawhiti Taitara Whenua (wharangi 266 o Pukapuka 84), i whakaputaina i te tekau-ma-toru o nga ra o Akuhata, 1896, ki a Rawinia te Munu me tetahi atu, me te mau o tenei kupu here i roto—ara: "E kore e taea te tuku."

Tera pihi wahi whenua katoa ranei kei roto i te Takiwa o Poneke e takoto ana, tona nui e 7 nga eka 1 ruuri e 8 nga paati, e mohiotia nei ko Wawahanga 24 o Tekiona 8 o Poraka XII., i roto i te Takiwa Ruri o Belmont, koina te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i te Tiwhikete Whakawhiti Taitara Whenua (wharangi 84 o Pukapuka 267), i whakaputaina i te tekau-ma-toru o nga ra o Akuhata, 1896, ki a Rawinia te Munu me tetahi atu, me te mau o tenei kupu here i roto—ara: "E kore e taea te tuku."

Inahoki te ringa o His Excellency te Kawana, he mea tubi i tenei te rua-tekau-ma-toru o nga ra o Tihema, kotahi mano e iwa rau ma rima.

JAMES McGOWAN,
Mo te Minita mo te Taha Maori,

PANUITANGA KOOTI WHENUA MAORI.

OTA I RARO I TEKIONA 39 O "TE TURE KOOTI WHENUA MAORI, 1894."

I ROTO I TE KOOTI WHENUA MAORI O NIU TIRENI.

Mo runga i tetahi whenua e mohiotia ana ko Okahukura Nama 8M Nama 2, me etahi tono i tukua ki te Tumuaki Kai-whakawa, i runga i nga tikanga o tekiona 39 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," ko tetahi o aua tono na Kiniapa te Hanairo, he mea tuhi i te 6 o nga ra o Mei, 1899, a ko tetahi na Raungikowaea Parerohi raua ko Pani Parerohi, he mea tuhi i te 24 o nga ra o Nowema, 1899.

NO TEMEA ko aua tono he mea tuku atu e te Tumuaki Kai-whakawa ki te Kooti Whenua Maori kia uiuia kia ripoatatio a kua ata uiuia kua ripoatatio aua tono:

Na reira, ko ahau, ko te Tumuaki Kai-whakawa, kua haina nei i toku ingoa ki raro nei, i runga i te whakahaerenga o nga mana kua whakawhiwhia nei ki au e taua tekiona 39, a i runga hoki i tuku korerotanga i nga kupu o roto i aua ripoata, tenei ka whakakore i ia o aua tono:

A tenei hoki ka whakaes ahau kia tukua mai he tono piira ma ia o aua kai-tono, mehemeia ia ka tae mai a ka takoto ki te Tari o te Kai-rehita i Akarana aua tono piira i mua mai o te tahi o nga ra o Maehe, 1906, a mehemeia hoki i te ra e takoto ai aua tono piira ka takoto hoki te moni tekau pauna (£10) i ia o aua piira hei punga mo nga moni e pau i te whakahaerenga.

Inahoki toku ringa, i tenei te 20 o nga ra o Tihema, 1906.

Na HETA-METE, Tumuaki Kai-whakawa.

OTA I RARO I TEKIONA 39 O "TE TURE KOOTI WHENUA MAORI, 1894."

I ROTO I TE KOOTI WHENUA MAORI O NIU TIRENI.

Mo runga i te whenua e mohiotia ana ko Taurewa Nama 4, me te tono ki te Tumuaki Kai-whakawa, i tukua mai i runga i nga tikanga o tekiona 39 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," e Te Huaki Papa ratou ko etahi atu.

NO TEMEA i tukuna atu taua tono e te Tumuaki Kai-whakawa ki te Kooti Whenua Maori kia uiuia a kia ripoatatio, a kua ata uiuia kua ripoatatio e te Kooti taua tono:

Na reira, ko ahau, ko te Tumuaki Kai-whakawa o taua Kooti, kua haina nei i toku ingoa ki raro nei, i runga i te whakahaerenga i nga mana mo taua mahi kua whakawhiwhia nei ki au e taua tekiona 39, a i runga hoki i tuku korerotanga i nga kupu o taua ripoata, tenei ahau ka whakakore i taua tono.

Inahoki tuku ringa, i tenei te 22 o nga ra o Tihema, 1905.

Na HETA-METE, Tumuaki Kai-whakawa.

TONO KIA WHAKAPUTAINA HE TIWHIKETE I RARO I TEKIONA 55, WHAKATUTURU TUKU.

Tari o te Kai-Rehita, Akarana, 21 o Tibema, 1905.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kua tukua mai he tono ki tetahi Kai-whakawa o te Kooti kia whakaputaina he tiwhikete i raro i nga tikanga o tekiona 55 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," whakatuturu i te tuku e mau nei te whakaaturanga i raro iho nei. Ko nga kupu whakahere katoa ki te whakaputanga o taua tiwhikete me tuku mai ki ahau i roto i nga ra tekau-ma-wha i muri mai i te ra i perehitia ai tenei panui.

[Akarana, Tekiona 55, 1905-30.]

Na A. H. HORANA, Teputi Kai-Rehita.

TE TUKUNGA I WHAKAHUATIA I RUNGA AKE NEI.

Nama.	Te Ahua o te tuku.	Te ra i hainatia ai.	Te ingoa o te whenua.	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga.
41	He rihi (C.A. 1905-131) ..	13 o nga ra o Tihema, 1905	Puteahapahapai ..	Parepumai te Whetuiti, o Te Hoeotanui, ki a Charles Oakshott Phair.

KOOTI WHENUA MAORI KI AKARANA A TE 5 O NGA RA O HANUERE, 1906.

Tari Kooti Whenua Maori, Akarana.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki te Tari Kooti Whenua Maori i Akarana a te 5 o nga ra o Hanuere, 1906, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o nga tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 21 o nga ra o Tihema, 1905.

[Auckland, 1906-5.]

Na A. H. HORANA, Teputi Kai-Rehita.

KUPU APITI.

TONO WHAKATU KAI-RIIWI MO NGA TAONGA.

Nama.	Kai-tono.	Te tangata kua mate.	Ona Taonga.
12	Roka H. Hopere (918w, 2/19) ..	John Sheehan Aubery (Hone Hiana Hopere)	Ona taonga.

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

5

TONO KIA WHAKATUTURUTIA NGA TUKUNGA WHENUA.

Nama.	Te Ahua o te tuku.	Te rai hainatia ai.	Te ingoa o te whenua	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaerenga
13	He hoko O.R.P. Raihana (C.A. 1905-37)	4 o nga ra o Maehe, 1905	Tekiona 8, Poraka VIII, Takiwa Ruuri o Maungarau	Kowhai Tito, o Tangiteroria, ki a Alexander Neill McKenzie me Hugh McKenzie, o Waipu.
14	He hoko (C.A. 1905-38) ..	1 o nga ra o Tihema, 1904	Maruarua Nama 2c ..	Waima Heni Davies (Waima Heni Wetiwha), o Whangarei, ki a Harry Lilley, o Ruatangata.
15	He riihi (C.A. 1905-40) ..	8 o nga ra o Aperira, 1905	Mangakahia Nama 2A2 Nama 1	Ngawai Amato (Ngawai Amato Owen), o Poroti, ki a Walter Webb, o Mangakahia.
16	He hoko (C.A. 195-114) ..	18 o nga ra o Nowema, 1903	Whatitiri Nama 12LI	Kawenata Tito, o Poroti, Whangarei, ki a Samuel Rawnsley, o Whangarei.
17	He hoko (C.A. 1905-115) ..	6 o nga ra o Hepetema, 1902	Ngararatunua B ..	Waima Wetiwha, o Whangarei, ki a Annie Finlayson, te wahine o Angus Finlayson, o Parua, Whangarei.
18	He hoko (C.A. 1905-129) ..	5 o nga ra o Tihema, 1902	Tetahi wahi o Waal-rube Nama 2	Kamariera Wharepapa, Matiu Pakira, o Mangakahia, ki a William Alison, o Parakao, Whangarei.
19	He mokete O.R.P. Raihana (C.A. 1905-130)	10 o nga ra o Oketopa, 1905	Tekiona 14, Poraka II, Takiwa Ruuri o Hukatere	Titi Netana Miru, o Matakohe, ki a Joseph Gordon Coates me Edward Thomas Rodney Coates, o Matakohe.
20	He riihi (C.A. 1905-132) ..	9 o nga ra o Hurae, 1897	Tetahi wahi o Maunu Nama 1E Nama 2	Heta Tautini, o Mangakahia, ki a William Alison, o Mangakahia.
21	He hoko (C.A. 1905-133) ..	9 o nga ra o Hurae, 1897	Tetahi wahi o Maunu Nama 1E Nama 2	Heta Tautini, o Mangakahia, ki a William Alison, o Mangakahia.

KOOTI WHENUA MAORI KI KIHIPANE A TE 15 O NGA RA O HANUERE, 1906.

Tari Kooti Whenua Maori, Kihipane.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Kihipane a te 15 o nga ra o Hanuere, 1906, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o te tono e mau i te Kupu Apiti i raro ho nei. Ki te kore te Kooti e tu a au a ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tūhia i tenei te 22 o nga ra o Tihema, 1905.

Na IONE PURUKINI, Kai-Rehita.

[Kihipane, 1906-1.]

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA WEHEWEHE.

Nama.	Kai-tono.				Te ingoa o te whenua.
1	Tiopira Potanga (18-474)	Waimoko 1B.

WHAKANUKUHANGA I TE TUUNGA O TE KOOTI WHAKAWA TUARUA KI HEHITINGI KI TE 25 O NGA RA O APERIRA, 1906.

Te Tari o te Kai-Rehita, Poneke, 5 o Hanuere, 1906.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ko te Kooti Whakawa Tuarua i panuitia ra kia tu ki Hehittingi a te 11 o nga ra o Hanuere, 1906, kua whakanukuhia atu ki te 25 o nga ra o Aperira, 1906, a me tu ki taua wahi ano.

Na ROPATA HIMI, Kai-Rehita.

KOOTI WHENUA MAORI KI PAMUTANA NOTA A TE 11 O NGA RA O HANUERE, 1906.

Tari Kooti Whenua Maori, Poneke.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti Whenua Maori ki Pamutana Nota a te 11 o nga ra o Hanuere, 1906, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga o te tono e mau i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ki te kore te Kooti e tu a taua ra ka tu a muri tata atu ina watea i etahi atu o ona raruraru.

I tūhia i tenei te 8 o nga ra o Hanuere, 1906.

Na ROPATA HIMI, Kai-Rehita.

[Poneke, 1906-1.]

KUPU APITI.

TONO WHAKAWA TAKE PAANGA.

Nama.	Kai-tono.				Te ingoa o te whenua.
564	Utiku Potaka (Wh. 527-7, 6/26)	Otumore.

TONO KIA WHAKAPUTAINA HE TIWHIKETE I RARO I TE TEKIONA 55, WHAKATUTURU TUKU.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai kua tukua mai nga tono ki tetahi Kai-whakawa o te Kooti kia whakaputaina nga tiwhikete i raro i nga tikanga o te Tekiona 55 o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," whakatuturu i nga tuku e mau nei te whakaaturanga i raro iho nei. Ko nga kupu whakane katoa ki te whakaputanga o aua tiwhikete me tuku mai ki ahau i roto i nga ra tekau-ma-wna i muri mai i te ra i perehitia ai tenei panui.

(Poneke, Tekiona 55.)

Na ROPATA HIMI. Kai-Rehita.

NGA TUKUNGA I WHAKAHUATIA I RUNGA AKE NEI.

Nama	Te Ahua o te tuku.	Tera i hainatia;	Te Ingoa o te whenua.	Nga ingoa o nga tangata e whai tikanga ana ki taua whakahaeorenga
1	He hoko (1905-280)	.. 19 o nga ra o Tihema, 1905	Kenepuru Nama 3A ..	Tere Maihi ki a Raiba Puaha.
2	He hoko (1906-2)	.. 19 o nga ra o Tihema, 1905	Waitohu 11c Nama 1	Hakaraia te Whena ki a William Henry Noble me George Edward Noble.
3	He hoko (1906-3)	.. 19 o nga ra o Tihema, 1905	Ngakaroro 3D Nama 1, Tekiona 7A me 7B, me Ngakaroro 1A, Tekiona 8	Hakaraia te Whena ki a Emily Burrell, Joseph James Burrell, me Aaron Alexander Burrell.

WHAKAHAERE WHENUA MAORI.

PANUITANGA WHAKAATU KA TU TE HUI A TE POARI WHENUA MAORI O TE TAKIWA O TAI-RAWHITI KI TE WHIRIWHIRI I NGA RIPOATA A NGA KOMITI PORAKA PAPATUPU.

"TE TURE WHAKAHAERE I NGA WHENUA MAORI, 1900," ME ONA WHAKATIKATIKANGA.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te huihuinga o te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Tai-Rawhiti ki Te Whare Kooti Whenua Maori Kihipane, a te 14 o nga ra o Mahe, 1906, i te 10 o nga haora i te ata, ki te whiriwhiri i nga ripoata a nga Komiti Poraka Papatupu o nga poraka whenua e mau ake nei i raro nei, a tera hoki e tukua kia ata whakarongona nga korero a nga tangata e whai take ana; a he karanga atu tenei ki nga tangata he whakane tika a ratou ki aua ripoata kia tae mai ki te tautoko i aua whakane.

I tuhia i te 22 o nga ra o Tihema, 1905.

T. W. PORTER, Tumuaki

KUPU APITI.

Nama.	Nga Ingoa o nga Kai-tono kia Uiuia nga Take.	Te Ingoa o te Poraka.	Te Ra o te Ripoata.
1	Keita Moeau	Pekamaroke	15 o nga ra o Oketopa, 1905.
2	Hara'a Matete	Hoiakama	15 o nga ra o Oketopa, 1905.

Karanga kia Huihui te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Maniapoto-Tuwharetoa i raro i nga Tikanga o "Te Ture Whakahaere i nga Whenua Maori, 1900."

Tari o te Poari Whenua Maori o Maniapoto-Tuwharetoa,
Otorohanga, 2 o Hanuere, 1906.

HE panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te huihuinga o te Poari Whenua Maori o Maniapoto-Tuwharetoa ki Otorohanga, a te Ture, te 23 o nga ra o Hanuere, 1906, i te hawhe-paahi i te 11 o nga haora i te ata, hei whakahaere i nga mahi katoa e whakatakoto ia tikatia ana ki tona aroaro i runga i te ture tikanga.

GEO. T. WILKINSON,
Tumuaki o te Poari Whenua Maori o Maniapoto-Tuwharetoa.

Whakatuunga Memra Kaunihera i raro i nga tikanga o "Te Ture Kaunihera Maori, 1900."

Tari o te Minita mo nga Mea Maori,
Poneke, 4 o Nowema, 1905.

KUA pai His Excellency te Kawana ki te whakatu i enei tangata e mau ake nei a ratou ingoa i raro nei, i runga i nga ritenga o "Te Ture Kaunihera Maori, 1900":—

TARAUA MARUMARU,

o Parewanui, Raugitikei, hei memra mo te Kaunihera Maori o Kurahaupo, hei riwhi mo Te Hanea Kawana, kua whakakorea nei i runga i te toru o ona ngaromanga i nga huihuinga putuputu o te Kaunihera;

TE AOMATAURA MAAKA,

o Te Oreore, Wairarapa, hei memra mo te Kaunihera Maori o Rongokako, hei riwhi mo Maaka Kahungunu, kua mate;

HONE WEERA,

o Whangarei, hei memra mo te Kaunihera Maori o Whangarei, hei riwhi mo Te Keba Wi Kamo, kua whakamutu i a ia;

ERU POHE,

o Ketenikau, Whangarei, hei memra mo te Kaunihera Maori o Whangarei, hei riwhi mo Taui Pepene, kua whakamutu i a ia;

WIREMU MAHANGA,

o Whangarei, hei memra mo te Kaunihera Maori o Whangarei, hei riwhi mo Rewiri Manuariki, kua whakamutu i a ia;

WIREMU PAIKEA,

o Opotiki, hei memra mo te Kaunihera Maori o Matatua, hei riwhi mo Te Herewini, kua whakamutu i a ia;

RAWIRI TE HURU,

o Te Ahuahu, hei memra mo te Kaunihera Maori o Pewhairangi, hei riwhi mo Te Tou Werekake, kua whakamutu i a ia;

HORI PURIRI,

o Kaikohe, hei memra mo te Kaunihera Maori o Pewhairangi, hei riwhi mo Wa Parera, kua whakamutu i a ia;

ERUERA MIHAKA,

o Te Ahuahu, hei memra mo te Kaunihera Maori o Pewhairangi, hei riwhi mo Hohaia Tango, kua whakamutu i a ia;

PAIKARAEHE HAPETA,

o Waihou, hei memra mo te Kaunihera Maori o Pewhairangi, hei riwhi mo Waka Hori o Tai, kua whakamutu i a ia;

TE RIRI MAIHI,

o Waiomio, hei memra mo te Kaunihera Maori o Pewhairangi, hei riwhi mo Rawiri Tataua, kua whakamutu i a ia;

RAWIRI TAHIWI,

o Otaki, hei memra mo te Kaunihera Maori o Raukawa, hei riwhi mo Hokinga Rangikaitu, kua whakamutu i a ia; me

KIPA WHATANAU,

o Otaki, hei memra mo te Kaunihera Maori o Raukawa, hei riwhi mo Matai Porotene, kua whakamutu i a ia;

TIMI KARA,
Minita mo nga Mea Maori.

PANUITANGA.

PEEKE TIAKI MONI I NGA POUTAPETA.

1. **J**E TUWHERA ana he Peeke Tiaki Moni i ia ra, i ia ra, mo te mahi Tango Moni mo te mahi Utu Moni hoki te nuinga o nga Poutapeta Whakaputa Ota Moni i Niu Tireni, i roto i nga haora i whakahaeere ai te Mahi mo nga Ota Moni.

2. Ko te Moni Hua e riro ana i te Kai-tuku Moni e £3 10s. i roto i te £100 mo nga moni tae atu ki te £200 e tukua ana e ia ki te peeke pera takoto ai, ki te neke ake nga moni i tukua peratia i te £200, tae atu ki te £500, ka heke iho te moni hua ki te £3 i roto i te £100. Kaore e utua ana he moni hua mo nga moni i neke ake i te £500 o te kauta kotahi.

3. E tino tau ana ki runga ki te Kawanatanga tonu te tikanga mo te utu hohoro i nga moni kua tukua e nga Kai-tuku Moni ki ana Peeke takoto ai.

4. Ka ahei te Kai-tuku Moni ki tetahi Peeke Tiaki Moni a te Poutapeta, ki te tuku moni ki etahi atu o nga Peeke pera i roto i taua Takiwa Poutapeta takoto ai, ka ahei ano hoki ia ki te tango rui i tana moni i roto i tetahi Peeke Tiaki Moni i te Poutapeta i roto i te Takiwa na e marama ana hei tononga atu mana.

5. E Kore Rawa e Whakina nga ingoa o nga Kai-tuku moni ki nga Peeke Tiaki Moni i nga Poutapeta, te nuinga ranei o nga moni i tukua atu e ratou ki te Peeke takoto ai.

6. Ka ahei nga Tamariki, ki te tuku moni ki te Peeke pera takoto ai, ka ahei ranei kia tukua he moni ki te Peeke i runga i a ratou ingoa. Ki te maha atu o ratou tau i te whitu nga tau ka pena ano te tikanga mo ratou me te tikanga e whakahaeere atu ana ki te bunga kua pakeke; engaria e kore nga tamariki pera e ahei te tango atu i aua moni kia tae ra ano o ratou tau ki te whitu nga tau.

7. Ka ahei kia whakatuwheratia he Kaute Tukunga Topu i runga i te ingoa o te hunga tokorusa, maha atu ranei mo te taea ki a ratou, mehemea ehara ano ratou i te Kai-tuku Moni i runga i te tikanga topu, motu-hake ranei.

8. Ko nga tono katoa e pa ana ki te tikanga whakahaeere i te mahi o nga Peeke Tiaki Moni i nga Poutapeta, me nge utu ki aua tono, e puta utu-kore ana i roto i te meera.

9. Ki te hiahia te tangata kia whakamaramatia atu etahi atu kupu mo runga i te mahi whakahaeere i nga Peeke Tiaki Moni, ka taea tena te tono atu ki te Rangatira o tetahi Poutapeta, te tono atu ranei ki.

TE HEKERETARI.
I te Tino Poutapeta, i Poneke.

Te Tino Poutapeta,
24 o Nowema, 1904.

PANUITANGA.

HE whakaatu tenei kia mohictia ai ka taea nga Pukapuka kua whakahuatia i raro ibo nei te tono atu i a Kai-ta a te Kawanatanga i Poneke, ina tae mai te utu e tika ana, e pai ana te tuku Pans Kuini mai, noti o te Poutapeta, Ota Moni ranei.

Me ta whakaatu mai hoki te poutapeta e tata ana ki te kainga ina ka tuhia mai te pukapuka ki te Tari o te Kai-ta a te Kawanatanga:—

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o te tau 1886. Ko te utu 1s.

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iw Maori, o te tau 1888. Ko te utu 1s.

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o te tau 1890-91. Ko te utu 1s.

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o te tau 1892. Ko te utu 1s.

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o te tau 1893. Ko te utu 2s.

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o te tau 1896. Ko te utu 2s.

Te Pukapuka o nga Ture e pa ana ki te iwi Maori, o te tau 1897. Ko te utu 1s.

Te Kahiti Karangi Ingua o nga tangata i weheha nei he ratui mo ratou i roto i te Poraka o Waimarino. Ko te utu 1s. Nga korero Paremete 1881 tae mai ki naianei, te utu mo ia pukapuka mo ia pukapuka pera, mo ia tau, he 6d.

Te Ora mo te Maori: Na Hemi Henare Popi. Ko te utu 1s.

Te Pukapuka Karangi Ingua o nga tangata o ia Wawhanga o ia Wawahanga o te Awarna Poraka, whakaatu hoki i nga hea o ia tangata o ia tangata. Ko te utu 10s.

Nga Taita Korero Whakapapa a te Maori, me nga Karakia o Nehe. Na Hone Waiti i mahi. Pukapuka Tha-ono. Ko te utu 7s. 6d.

Te Tiriti o Waitangi. He tino tanira tenei. Ko te utu 5s. Nga Huarahi Whakahaeere o te Kooti Whenua Maori, he mea ta ki te reo Maori. Ko te utu 1s.

Huarahi Whakahaeere Apiti atu ki nga Huarahi Whakahaeere o te Kooti Whenua Maori. Ko te utu 6d.

Karakia mo te ra (te 20 o nga ra o Hune) i whiwhi ai Te Kuini i te Karauna o Ingarangi. Ko te utu 6d.

Nga Tikanga Whakahaeere i raro i Wabi II. o Wahanga 11, o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," he mea ta ki te reo Maori. Ko te utu 6d.

Nga Huarahi Whakahaeere i raro i nga tikanga o "Te Ture Taone Maori, 1895." Ko te utu 6d.

I taea i runga i te Mana o te Kawanatanga o Niu Tireni, e HOANI MAKAE, Kai-ta a te Kawanatanga, i Poneke.